

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Ordinului Ministerului Educației și Cercetării cu privire la aprobarea Regulamentului - cadru de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ primar și secundar, ciclul I și II

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul actului normativ este elaborat de către Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Regulamentul - cadru de organizare și funcționare a instituției de învățământ primar și secundar, ciclul I și II este elaborat în temeiul art.20, alin. (6) al Codului Educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2014, nr. 319-324, art.634). Elaborarea actului normativ este planificată în Planul de acțiuni al Ministerului Educației și Cercetării. Sursa inițiativei proiectului o constituie necesitatea alinierii cadrului normativ secundar la Codul educației și la alte acte normative în vigoare, în contextul modificărilor survenite în domeniul educației în perioada 2016–2025, precum și în urma identificării deficiențelor aplicative și a propunerilor formulate de către actorii din sistemul educațional (reprezentanți ai organelor de specialitate în domeniul învățământului, instituții de învățământ, autorități locale, parteneri educaționali).
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Regulamentul-tip de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ primar și secundar, ciclul I și II, aprobat prin Ordinul Ministerului Educației nr. 235/2016, reprezintă documentul de bază care reglementează structura, organizarea și funcționarea instituțiilor de învățământ primar, gimnazial și liceal din Republica Moldova. Cu toate acestea, de la data aprobării și până în prezent, cadrul normativ și contextul educațional național a suferit transformări ce impun revizuirea integrală și actualizarea regulamentului. În perioada 2016–2025 au fost operate modificări în Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014, au fost aprobate noi Hotărâri de Guvern și acte subsecvente Codului educației emise de Ministerul Educației și Cercetării (regulamente, metodologii, instrucțiuni etc.) Aceste modificări au generat un decalaj între prevederile regulamentului din 2016 și realitățile organizatorice și funcționale din instituțiile de învățământ primar și secundar, ciclul I și II. Astfel, au fost identificate următoarele deficiențe:
• Alinierea insuficientă la cadrul normativ actualizat: denumiri și atribuții învechite ale instituțiilor de reglementare și evaluare („Inspectoratul Școlar Național” în locul Agenției Naționale pentru Curriculum și Evaluare, Ministerului Educației și Cercetării), ale structurii care coordonează dezvoltarea educației incluzive la nivel de Instituție (Comisia multidisciplinară intrașcolară pentru protecția copilului în situație de risc” în locul „Comisia multidisciplinară instituțională etc.), a structurii care realizează procedura de recunoaștere și echivalare a perioadelor și actelor de studii („Organul local de specialitate în domeniul învățământului în loc de Ministerul Educației și Cercetării); • Lipsa prevederilor legate de: planificare instituțională; accesul la informațiile de interes public și transparență instituțională; protecția copilului; alimentația elevilor; accesul părinților și a persoanelor străine în instituție; activitatea unor structuri instituționale - Consiliul de etică, Comisia multidisciplinară instituțională, Grupul de lucru intrașcolar, Comisia de evaluare internă și atestare în învățământul general, Consiliul școlar al elevilor; limitarea accesului elevului la obiecte interzise, la utilizarea telefoanelor mobile și a echipamentelor de comunicații electronice în procesul educațional; activitatea extrașcolară; înscrierea elevilor veniți de peste hotare în condițiile legislației cu privire la azil și integrare a străinilor și a elevilor reveniți de peste hotarele țării în instituțiile de învățământ; etc.;

- Reglementarea parțială și neclară în regulament a drepturilor și obligațiilor părinților în susținerea actului educațional, a obligațiilor personalului didactic auxiliar și nedidactic, a aspectelor ce se referă la baza tehnico - materială a instituției etc.

De asemenea, actul normativ în vigoare, regulamentul din 2016, nu reglementează explicit anumite aspecte pentru organizarea actuală a activității instituțiilor, precum: unele situații cu referire la transfer, pierderea statutului de elev, în general, și special, în cazul plecării peste hotare, desfășurarea procesului educațional la distanță (on-line) în situații specifice, utilizarea catalogului electronic, baza de date SIME, faptele care constituie abateri disciplinare, modalități de aplicare a sancțiunilor disciplinare, aspecte de evaluare și monitorizare a activității instituției și personalului etc.

Totodată, vechiul regulament cuprinde capitolul „Documentația”. Actualmente, lista documentației școlare și a rapoartelor este prevăzută în Nomenclatorul tipurilor de documentație școlară și a rapoartelor în învățământul general, aprobat prin ordin de către Ministerul Educației și Cercetării, fapt care determină necesitatea excluderii acestui capitol în noul act normativ.

Prin urmare, vechiul regulament nu mai corespunde în totalitate necesităților reale ale instituțiilor și nu acoperă toate situațiile operative și administrative cu care acestea se confruntă în prezent, creând un vid normativ ce impune actualizarea Regulamentului în vigoare.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul noului Regulament-cadru de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ primar și secundar, ciclul I și II, are drept scop actualizarea și consolidarea cadrului normativ de referință, în vederea asigurării unei organizări eficiente, coerente și adaptate noilor cerințe legislative și realități educaționale.

Obiectivele principale urmărite prin elaborarea prezentului proiect sunt:

- alinierea prevederilor regulamentare la cadrul normativ actualizat, în special la modificările survenite în Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014 și în actele emise de Ministerul Educației și Cercetării în perioada 2016–2025;
- completarea vidului normativ constatat în aplicarea Regulamentului-tip de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ primar și secundar, ciclul I și II, aprobat prin Ordinul nr. 235/2016, prin reglementarea explicită a unor aspecte operaționale și administrative care vizează buna funcționare a instituțiilor.

Printre **elementele de noutate** propuse în proiect se regăsesc:

- includerea unor structuri instituționale neacoperite anterior în regulament (Consiliul de etică, Comisia multidisciplinară instituțională, Comisia de evaluare internă și atestare în învățământul general, Grupul de lucru intrașcolar, Consiliul școlar al elevilor etc.);
- prevederi cu referire la: drepturile și obligațiile părinților în raport cu instituția de învățământ; înscrierea elevilor reveniți de peste hotare sau a copiilor veniți în țară în condițiile legislației cu privire la azil și integrare a străinilor în Republica Moldova, cu asigurarea unei perioade/plan de adaptare; condițiile care duc la pierderea statutului de elev, inclusiv, în cazul plecării acestuia peste hotare; condițiile de excepție pentru retragerea elevilor de la lecții; transferul elevilor; modalitățile de evaluare și monitorizare a activității instituției și a personalului; prezentarea actelor care justifică absențele elevilor doar din ciclul liceal; utilizarea instrumentelor digitale instituționale (SIME, catalog electronic, etc.);
- clarificarea regimului disciplinar al elevilor (faptele care constituie abateri disciplinare) și regimul sancțiunilor, inclusiv, instituirea unor măsuri de ordin disciplinar, de prevenție și protecție pentru elevi în raport cu utilizarea necorespunzătoare a echipamentelor electronice, accesul la obiecte interzise;
- includerea unor aspecte de autonomie școlară;
- acțiunile întreprinse de către instituția de învățământ în care sunt transferați elevii în urma reorganizării (fuziune, absorbție, lichidare, retrogradare sau altă modificare structurală) a instituției de învățământ de proveniență, pentru facilitarea adaptării;
- includerea unor obligații noi pentru părinți. De ex.: Părinții sau alți reprezentanți legali ai copiilor cu dizabilități severe sunt obligați să informeze directorul Instituției despre asistentul personal de care beneficiază copilul și să asigure respectarea Planului individualizat de asistență

al acestuia, elaborat de prestatorul teritorial de serviciu social „Asistență personală”, sau restricțiile pentru părinți prevăzute în Codul contravențional:„, li se interzice promisiunea, oferirea sau darea, personal sau prin mijlocitor, de recompense nelegitime sau de foloase materiale destinate salariatului dintr-o instituție pentru îndeplinirea unor lucrări sau pentru prestarea unor servicii în sfera sistemului de învățământ, lucrări și servicii ce țin de obligațiile de serviciu ale acestui salariat, precum și instigarea sau organizarea colectării de recompense nelegitime sau de foloase materiale destinate salariatului respectiv”; • procedura de rezolvare a conflictelor apărute între subiecții educaționali; • posibilitatea de răspundere, în conformitate cu legislația, a părinților sau a altor reprezentanți legali ai copiilor care nu manifestă responsabilitate și nu asigură educarea și instruirea copilului, dar și a personalului instituției în raport cu exercitarea atribuțiilor de serviciu; • reglementarea situațiilor/condițiilor de acces ale părinților și ale altor persoane în instituția de învățământ; • introducerea secțiunilor noi: Procesul de planificare strategică și operațională; . Procesul de disciplină, conduită și relaționare instituțională; Procesul de protecție a copilului și management al riscurilor Organizarea alimentației elevilor; Procesul de digitalizare, evidențe și protecția datelor; Procesul de comunicare publică și transparență instituțională; Procesul de control, monitorizare și răspundere. Prin aceste intervenții, proiectul regulamentului urmărește modernizarea managementului instituțional și sporirea gradului de conformitate și aplicabilitate a normelor, în sprijinul tuturor actorilor implicați în procesul educațional. Noul regulament transformă instituția dintr-o unitate administrativă clasică într-o organizație modernă, digitalizată și transparentă, cu un accent major pe siguranța emoțională și fizică a elevului și a personalului din instituție.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
In procesul elaborării proiectului de act normativ nu au fost identificate alternative la propunerile formulate în conținutul proiectului,
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Proiectul nu presupune implementarea unor reforme structurale sau instituționale.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Implementarea proiectului nu va necesita cheltuieli financiare suplimentare de la bugetul de stat.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Implementarea proiectului nu va avea un impact asupra sectorului privat.
4.4. Impactul social
Adoptarea noului regulament va avea un impact social pozitiv asupra comunității educaționale prin asigurarea unui cadru clar, coerent și actualizat de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ primar și secundar, ciclul I și II. Documentul vine să răspundă provocărilor reale cu care se confruntă elevii, părinții, cadrele didactice și managerii instituțiilor, contribuind la: • creșterea transparenței și a eficienței procesului decizional în cadrul instituțiilor de învățământ; • clarificarea responsabilităților actorilor educaționali, inclusiv a părinților, elevilor și personalului instituției; • îmbunătățirea climatului școlar, prin reglementarea unor aspecte esențiale precum comportamentul etic, prevenirea hărțuirii și utilizarea tehnologiei în procesul educațional; • susținerea incluziunii și echității educaționale prin reglementarea participării elevilor din medii dezavantajate, refugiați sau reveniți de peste hotare; • consolidarea parteneriatului școală–familie prin stabilirea modului de participare a părinților în diverse procese ale instituției; • adaptarea procesului administrativ la politicile educaționale.
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Proiectul regulamentului prevede obligații clare pentru instituțiile de învățământ privind respectarea legislației în vigoare referitoare la protecția datelor cu caracter personal ale elevilor,

părinților și personalului instituțional, în conformitate cu Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Noile prevederi consolidează măsurile privind:

- confidențialitatea informațiilor incluse în catalogul electronic, SIME și alte baze de date;
- responsabilitățile instituției privind colectarea, prelucrarea și stocarea datelor;
- accesul controlat al părinților și altor actori la datele elevilor;
- informarea elevilor/părinților despre drepturile privind datele personale;
- desemnarea unei persoane responsabile cu protecția datelor în cadrul instituției (după caz).

Prin urmare, regulamentul contribuie la consolidarea unei culturi instituționale de protecție a datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul promovează echitatea și egalitatea de gen în organizarea procesului educațional și în relațiile instituționale. Printre măsurile incluse:

- asigurarea accesului egal al fetelor și băieților la toate formele de activitate educațională și extrașcolară;
- utilizarea unui limbaj incluziv în documentele instituționale;
- interzicerea discriminării pe criterii de sex, gen, orientare, etnie sau dizabilitate;
- menționarea mecanismelor de semnalare și soluționare a situațiilor de discriminare, abuz, violență etc.;
- promovarea unui climat școlar sigur, bazat pe respect reciproc și nediscriminare;
- implicarea părinților în parteneriatul educațional, indiferent de gen.

Regulamentul contribuie astfel la consolidarea unei culturi organizaționale echitabile, în care elevii și personalul din Instituție beneficiază de tratament egal și oportunități egale de afirmare.

4.5. Impactul asupra mediului

Nu este aplicabil

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Nu este aplicabil.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Nu este aplicabil.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul ordinului Ministerului Educației și Cercetării cu privire la aprobarea Regulamentului - cadru de organizare și funcționare a instituțiilor de învățământ primar și secundar, ciclul I și II este plasat pe pagina web oficială a Ministerului Educației și Cercetării, www.mec.gov.md, compartimentul Transparența decizională și supus discuțiilor publice în cadrul ședințelor în grupe de interes.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Adoptarea și punerea în aplicare a prevederilor proiectului nu impune necesitatea modificării și completării altor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Actul normativ va fi publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Instituțiile de învățământ vor elabora și aproba propriile regulamente de organizare și funcționare, în conformitate cu actul normativ aprobat și publicat.

Ministru

Dan PERCIUN